

Disertační abstrakt

Martin Tharp, Katedra historické sociologie

Papírová agora: samizdatový časopis *Vokno* a provinční český underground v historické a sociální perspektivě

Současná práce se zaměřuje na českou samizdatovou publikaci, časopis *Vokno*, převážně v době ilegálního provozu, tj. mezi r. 1979 a 1990, v rámci širšího kontextu občanského a kulturního odporu vůči represivnímu sociálnímu řádu evropského státního socialismu.

Analyzuje *Vokno* jako příklad sociální akce v prostředí nepřátelských státních sil, přičemž bere ohled na spolupůsobení a interakci opoziční praxe a systému, kterému odporuje, včetně státní policejní moci a jemnějších manifestací státní kulturní hegemonie. Představí argument, že *Vokno* tvořilo pokus o „kontrakulturu“ ve smyslu běžném v druhé polovině 20. století, jinak řečeno, neformální a impulzivní kritiky tvrdě uspořádané modernity, nicméně v vlastním historickém kontextu muselo vzít na době tři specifické podoby: esteticky založené sub- nebo kontrakultury, sociální síť, kterou zahrnula různorodé stupně účasti a propojení (tak k etablovanému disentu, jak k ostatním sociálním vrstvám), a konečně uvědoměle opoziční sociální hnutí.